

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

§. I. Quae dicantur beneficia compatiblea, & quae incompatiblea.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

- Et an hoc procedat in Canonico
lectoralis, vel magistrali, ibid.*
- 20 *Quid requiratur, ad hoc ut per
assequutionem secundi beneficij
incompatibilis vacet primum,
& num. x. & 22.*
- 23 *An primum beneficium sufficiens
ad usum i. s. iure vacet per
adoptionem secundi similiter
sufficiens.*
- 24 *An priuatus per sententiam altero
ex dictis beneficijs possit va-
lide illud appellatione pendente
resignare ad fauorem alterius.*
- 25 *An valida sit collatio alterius
beneficij sufficientis facta per
Episcopum habentem iam aliud
sufficiens.*

C A P. III.

De beneficijs comparabilibus, &
incompatibilibus.

§. I.

*Quae dicantur beneficia comparabili-
lia, & quae incompatibilia.*

- 1 eneficia compati-
bilia ea dicuntur,
quae residentiam
non requirunt, aut
vnum requirens re-
sidentiam cum al-
tero residentiam non requirente
Hoid. p. 2. de Benefic. compat. c. 1.
- 2 Beneficia vero incompatibilia
ad duo genera reducuntur: pri-
mi generis sunt ea omnia, quo-
rum alterum vacat ipso iure per
assequutionem alterius, qualia
sunt duo beneficia curata, duae

dignitates, aut personatus capi-
de multa ex. de Preb. cap. ordinarij
de offic. ordin. in 6. extrau. exe-
crabilis eod. tit. de Preb. Conc.
Tridentinum sess. 7. c. 4. quod au-
tem dicitur de curatis, intellige,
dommodò ambo sint actu cura-
ta, quia si vnum esset curatum
habitu, vel potentia tantum, be-
nè potest obtineri cum alio actu
curato cap. pastoralis 7. q. 1. glos.
in cap. licet canon. in ver. paro-
chialis de elect. in 6. Bursat. conf.
352. num. 6. Prosp. de Augustin. in
Addit. ad Quarat. in Sum. Bullar.
ver. Benefic. resignatio vers. nona
causa est, & hanc esse communem
testantur Hoid. par. 2. cap. 6. n. 2.
& seq. Paris. de Resign. Benefic. lib.
3. q. 1. num. 94. Ric. in Prax. for.
eccles. par. 1. res. 628. & ita decla-
rauit Sac. Congregat. vt referat
M. Sibr. in Prax. habent. concurs.
prælud. 2. de eccles. Paroch. n. 16. &
seq. & resoluit Rota corà Seraph.
dec. 936. num. 2. vbi etiam dicitur,
quod in impetratione ecclesiae-
parochialis habitu tantum, & nò
actu, non est necessaria expres-
sio curae. reducitur tamen illud
beneficium ad actum curae per
reuerfionem Parochianorum,
ad desertam parochiam, & te-
netur ipse beneficiarius infra spa-
tium sex mensium vnum ex pra-
fatis dimittere iuxta Conc. Trid.
sess. 24. de ref. cap. 17. vt notat etiam
Prosp. de August. loco cit. Rot. decis.
484. par. 1. Divers.

Eiusdem generis sunt benefi-
cia illa, quae habent aliquam iu-
risdictionem annexam, vt visi-
tandi, corrigendi, excommuni-
candi,

candi, aut si quis haberet digni-
tatem, & curatum *extrau. execra-*
bilis de Præb. Hoied. par. 1. de Be-
nef. incompat. cap. 16. nu. 1. & seq.
vel Vicariam perpetuam, & cu-
ratum *elem. 1. de offic. Vicar. Paris.*
de Resign. Benef. lib. 3. q. 1. nu. 118. 4
& alij communiter. idem dicen-
dum, si quis haberet duas paro-
chiales in commedam perpetuã
Conc. Trident. sess. 7. de ref. cap. 4.
Hoied. par. 1. cap. 14. à nu. 16. vsq.
ad fin. Paris. d. lib. 3. q. 1. num. 119.
aut duas Vicarias perpetuas *cle-*
men. 1. de offic. Vicar. Hoied. d. p. 1.
cap. 15. nu. 18. & 19.

3 Beneficia verò incompatibilia
secundi generis sunt reliqua be-
neficia residentiam requirentia,
quæ simul quidem licet retine-
ri non possunt absque dispen-
satione, tamen non ita pugnant
vt alterum vacet ipso iure,
sed datur optio detinenti, vt vnũ
eorum eligere possit: altero ve-
rò potest per superiorem priuari
iuxta cap. referente de Præb. Nau.
cons. 25. num. 1. de Præb. Less. de
Iust. & iur. lib. 2. cap. 34. nu. 140.
& 144. Piasec. in pract. Episc. par. 2.
cap. 5. num. 25. & 26. quibus adde
Lap. all. 117: vbi dicit, quod om-
nia alia beneficia præter illa, de
quibus statuitur in dicto cap. de
multa, & *extrauag. execrabilis*,
quamuis sint ex aliqua causa in-
compatibilia, non vacant ipso
iure: quod procedere etiam post
Concilium Tridentinum *sess. 7. de*
ref. cap. 4. dicit Prosp. de August.
ad Quarant. in ver. beneficiorum
resignatio vers. nona causa est &c.
in 4. conclus. tum quia nulla pœ-

na ipso iure incurritur, nisi in
casibus in iure expressis, tum
quia *Conc. d. sess. 7. cap. 4.* nihil de
novo addit, sed tantum nouum
vinculum imponit, vt dixit *Rota*
dec. 484. num. 4. par. 1. Diuers.

Ex quo inferunt nonnulli Do-
ctores, quod si quis haberet ca-
nonicatum in vna ecclesia, & cõ-
sequeretur alium canonicatum
in alia ecclesia, primus canoni-
catus ipso iure non vacaret: &
ideò possessor primum canoni-
catum huiusmodi posset ad fau-
orem alterius resignare, quia in
tali casu à se ius minimè abdicauit
Lap. d. all. 117. Paris. de resign.
benef. lib. 3. q. 1. n. 131: quod non
procedit respectu eorum, qui
possident beneficia curata, di-
gnitates, aut personatus, & dein-
de alia similia beneficia retinere
præsumunt: quia cum hoc casu
prima vacent ipso iure *iuxta di-*
spositionem d. cap. de multa, & ex
trau. execrabilis, & Concilij Tri-
dentini d. sess. 7. cap. 4: ideò non
possunt ad fauorem alterius
resignari, cum omne ius in tali
casu amittatur *Rico. in Pract. for.*
eccles. p. 2. ref. 100: & communem
dicit Paris. loco cit. d. lib. 3. q. 1. nu.
50: & seq.

5 Sed alij verius putant, Conci-
lium Tridentinum loco cit. d. c.
4. locum habere non solum in
beneficijs curatis, personatibus,
& dignitatibus *iuxta cit. cap. de*
multa, sed etiam in simplicibus
beneficijs personalem residentiam
requirentibus, vt sunt Canoni-
catus, vel portiones in Cathed-
ralibus, & collegiatis, quæ ho-
diè

diè requirunt residentiam, ex eodem Concilio *sess. 24. de res. cap. 12. vers. præterea obtinentibus*, atque etiam in quibuscunque alijs beneficijs; etiam Capellanijs, quæ ex fundatione, vel consuetudine dictam residentiam requirunt: quia hodie per Concilium prædictum, loco cit. extenditur vacatio ipso iure ad omnia incompatibilia, sic enim disponit, *Quicumque de cætero plura beneficia curata, aut alias incompatibilia beneficia ecclesiastica, sive per viam unionis ad eam, seu commenda perpetua aut alio quocunque nomine, & titulo contra formam sacrorum canonum & præsertim constitutionis Innocentij III. quæ incipit de multa, recipere, ac simul retinere præsumserit, beneficijs ipsius iuxta ipsius constitutionis dispositionem ipso iure, etiam præsentis canonis vigore privatus existat*; Ex quo clarè constat, Concilium loqui de quibuscunque incompatibilibus, nec se restringit ad d. c. de multa quia dicit, *præsertim, quæ dictio est ampliatiua, & quoad vacationem inducit vacatione secundum terminos c. de multa, illud extendendo ad quæcunque beneficia incompatibilia, ita pluries ref. Rota, & præsertim decis. 483. nu. 4. par. 1. Divers. & censuit etiam Sac. Cong. teste Garc. de Benef. par. 11. c. 5. nu. 83. & seq. Gonz. ad reg. 8. Cancell. gloss. 15. num. 16. & seq. & hanc sententiam tenuit etiam Azor. 2. p. lib. 6. cap. 13. quest. 2. & seq. Gutier. conf. 10. num. 3. & 4. Hoied. par. 1. de Benef. incompat. cap. 9. nu. 5. Barbos. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 62. n. 28. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref.*

343. num. 13. vers. quoad tertiam & par. 3. resol. 302. & 470. ubi plures Rotæ decisiones refert.

6 Ex quo inferitur, quod si Canonicus, aut curatus, qui tenetur continuò residere, obtineat beneficium simplex residentiam requirens, ut si teneatur iuxta institutione fundatoris celebrare Missam per seipsum, tunc obtenta pacifica possessione huius secundi beneficii vacaret eò ipso Canonicatus seu ecclesia parochialis Hoied. par. 1. de Benef. incompat. cap. 17. num. 44. & 45. & ideò posset alteri de iure conferri, quamvis possessio tradi non possit, nisi vocato primo possessore *cap. licet Episcopus de Præb. in 6. nec haberet locum in tali casu dispositio regulæ de Triennali, quia præsumpta dispensatio, in qua fundatur dicta regula, non procedit contra decreta Concilij Tridentini; ut declaravit Sac. Cong. ac Rota Romana teste eodem Garc. par. 11. cap. 5. nu. 379. idemque dicendum est de obtinente Capellaniam cum onere celebrandi certas Missas, & coadiuvandi in cura animarum, vel inseruiendi in Choro; hoc enim beneficium est incompatible cum alio beneficio personalem residentiam requirente, ut censuit Sac. Cong. teste Barbos. de offic. & pot. Episc. par. 2. alleg. 24. nu. 47.*

Aduertunt tamè Doctores, quod hæc intelligenda sunt de illis beneficijs, quæ requirunt residentiam præcisam, seu continuam simpliciter, & respectu tituli; secus esset si requirerent residentiam non perpetuam, sed ad tempus, vel non

precisè, seu simpliciter, sed causatiuè, vt quia inducunt priuationem fructuum, si beneficiatus non resideat, non autem tituli: quia tunc beneficium non dicitur incompatible, nec vacat primum, per assequutionem secundi, *Hof. in cap. fin. nu. 4. vbi etiam Abb. n. 4. Io. Andr. num. 6. Imol. num. 13. de Cur. non resid. Gr. aff. decis. aur. p. 1. lib. 2. cap. 97. num. 18. Pur. decis. 441. num. 4. lib. 1. Cauaiar. dec. 551. nu. 6. & alij, quos refert, & sequitur Gonz. ad reg. 8. Cancell. glos. 15. n. 22. & 23.*

8 Addit Ricc. in *Prax. for. eccles. p. 1. ref. 343.* quod si quis posset in Canonica, & parochiali deservire, hæc beneficia non censentur incompatible, & ita etiã videtur sentire *Rot. decis. 493. par. 2. Diuers.*

S. II.

An, & quando beneficia sub eodem testò sint incompatibilia.

Hic non loquimur de beneficijs, quæ residentiam requirunt, vt sunt dignitates, Canonicatus &c. hæc enim simul retineri non possunt non solum in eadem ecclesia, sed neque in diuersis ecclesijs *Staphil. in tract. de Gratijs expectat. §. A. secunda forma. Pust. decis. 189. par. 3. Paris. de Resign. benef. lib. 3. n. 106. & 107. & alij communiter.*

9 Ea igitur beneficia censentur esse sub eodem testò, quæ sunt intra eandem ecclesiam, vel intra parietes, vel ambitum eiusdem ec-

clesiæ, puta si beneficium situm sit in Capella, claustro, cœmeterio, seu ambitu contiguo ecclesiæ: tunc enim censetur esse in eadem ecclesia *Hoied. par. 1. de benef. incompat. cap. 20. num. 27. Gar. de benef. p. 11. cap. 5. num. 258. & 259. Prosp. de Augustin. loco supra cit. vers. nona causa est &c. in 3. conclus. Gonz. ad reg. 8. Cancell. glos. 10. num. 33. Barbosa. de offic. & pot. Episc. p. 3. ail. 62. num. 15. secus si Capella, seu cœmeterium non essent ecclesiæ cõtigua, sed extra septa illius; tunc enim beneficium ibi situm non censetur esse in ecclesia maiori, seu principali, quamuis fortasse Capellanus teneretur aliquas functiones peragere in ecclesia maiori, videlicet interesse diuinis, vel celebrare in festiuitatibus, vel similia, quia attendendus est locus, vbi beneficium est situm, et d. *Circ. loco cit. num. 259.**

10 Huiusmodi autem beneficia, alia sunt vniformia, alia difformia: vniformia censentur ea, quæ sunt instituta ad vnum, & eundem finem & ad eadem munera, seu onera; difformia verò sunt ea, quorum finis, seu onus diuersum est, & separatam, puta si vnum est in vno loco, & alterum in alio situm, & vnum habet vnum onus, & alterum aliud *Nau. cons. 16. de Preb. & alij apud Barbosa. de offic. & pot. Episc. par. 2. alleg. 24. numer. 47. His præmissis.*

11 Dico 1. quod beneficia vniformia etiam simplicia sub eodem testò, siue in eadem ecclesia sunt incompatible, & idè primum beneficium vacaret ipso iure per asse-